

"Ett Drömspel 2.1" - *"rädsla är den dörr som aldrig öppnats"*

Av Anna Maria Jóakimsdóttir Hutri baserad på "Ett drömspel" av August Strindberg.

1 I FOAJÉN

Publiken anländer och samlas.

ERINDRARE

Vi måste vänta här - på känslan. Den där bubblande känslan i magen som när man just druckit ett glas kolsyrat vatten. Den där susningen som får hela kroppen att pirra. Den kommer, bara vi inväntar den. Författaren har i detta drömspel, en stark anslutning till det förra drömspelet av August Strindberg. Vi väntar på ingivelsen, där allt kan ske, allt är möjligt och sannolikt. Tid och rum existerar inte; på en obetydlig verklighetsgrund spinner inbillningen ut och väver nya mönster; en blandning av minnen, upplevelser, fria påhitt, orimligheter och improvisationer. Personerna är representationer av idéer, manifest, kunskap, inbillning. De klyvas, fördubblas, dubbleras, dunsta av, förtätas, flyta ut, samlas. Men ett medvetande står över alla, det är den drömandes; för det finns inga hemligheter, ingen inkonsekvens, inga skrupler, ingen lag. (Paus) Känner ni det? Känner ni om ingivelsen är här?

Publiken hämtas till rummet.

2 I ETT KOSMISKT ELDHAV

Fonden föreställer ett kosmiskt eldhav. AGNES står på en flamma högst upp. Fadern och dottern grälar.

INDRAS RÖST
(överallt-ifrån)

Var är du dotter, var?

AGNES

Här, far!

INDRAS RÖST

Jag bad dig att inte gå dit. kom tillbaka! Du har gått vilse.

AGNES

Men jag vill förstå... Det måste ju finnas någon mening.

INDRAS RÖST

Mening? Eld är eld. Jag brinner, så även du, min Agnes.

AGNES

Jo men för vad? I vad ska jag låta ingjuta min eld. För det som är viktigt? Ska jag ge ljus och värme bevara lågan så länge som möjligt eller ska jag bara sluka allt med hull och hår och bereda plats för något nytt?

INDRAS RÖST

Du måste välja.

AGNES

Varför är det så kvavt, så tungt att andas?

(FORTSÄTTER)

2 FORTSATT:

INDRAS RÖST

Du närmar dig jordens yta där luften är tjock och trög - som sinnet på dem som bo där.

AGNES

Jag ser dig inte längre. Det blir så mörkt.

INDRAS RÖST

Det är vinter.

AGNES

Är det denna mörka och tunga värld som lysas upp av månen?

INDRAS RÖST

I bästa fall lyser månen.

AGNES

Ögonen börjar vänja sig jag ser dit ner... livet.

INDRAS RÖST

Det är frost, inte mycket liv just nu...

AGNES

Jo men jag kan väl göra skillnad, väcka livet i den döda materian.

INDRAS RÖST

Väck livet! Du låter som nån new-age däre. Eld brinner, det behöver syre och så behöver det något att bränna opp.

AGNES

Woff! Det är väl det som är hela poängen - att finna balansen i det som ska brinna, så det kan hålla i sig så länge som möjligt. Då kan det brinna för alltid.

(FORTSÄTTER)

INDRAS RÖST

Det är en vacker dröm Agnes – men enfaldig. Ingenting är evigt. Allting kommer förr eller senare att brinna ut.

AGNES

Vad är det för släkte därnere?

INDRAS RÖST

Otacksamma och självcentrerade.

AGNES

Det klingar inte särskilt glatt.

INDRAS RÖST

Nä just det! Deras modersmål heter klagan. Ja! Ett oförnöjt, otacksamt släkte är de...

AGNES

Säg inte så, nu hör jag glädjerop, ungdomar i stora klungor på flaken av lastbilar...

(Paus.)

Du dömer dem för hårt, far... de ser glada ut.

INDRAS RÖST

Det är nu det. Vänta bara, de inser snart att ingen behöver dem och då förlorar de tron på sin förmåga och blir aldeles olyckliga tills de får veta att de kan köpa lycka. Men för att göra det måste de arbeta för dem som säljer lycka. Ett evigt kretslopp av dumhet. Stig ner och se, och hör. Säg mig sen om deras jämmer och klagan äger grund ...

AGNES

ok, följer du med?

(FORTSÄTTER)

2 FORTSATT: (3)

INDRAS RÖST

Nej, jag kan inte andas där...

AGNES

Det blir kvavt, jag kvävs ... Det är ej luft, men rök och vatten som jag andas ... Så tungt, det drar mig nedåt, nedåt.

INDRAS RÖST

Jorden, materien det är det tyngsta, men medvetandet är lätt, med det kan du nå etern igen. Ha mod, mitt barn, livet är en prövning!

AGNES

Jag sjunker!

3 I PARKEN NÄRA HAGNÄS

En park intill torget.

En av stadens parkarbetare sköter vårröjningen. Agnes vaknar upp på en parkbänk, halvnaken och målad över hela kroppen.

PARKARBETAREN

Fryser du inte?

AGNES

Nej, jag borde inte, men... Jo jag fryser.

PARKARBETAREN

Om du inte klär dig bättre så fryser du ihjäl.

AGNES

Frysa ihjäl. Menar du att kylan kan få livet att slockna?

PARKARBETAREN

Ja.

AGNES

Inte mitt, jag har en inre värme.

PARKARBETAREN

Ok. visst Alma! Men nu borde du kanske gå hem och ta på dig en jacka åtminståne.

AGNES

Jag heter inte Alma. Varför tror du det?

PARKARBETAREN

Det verkar passa dig.

Presenterar sig.

(FORTSÄTTER)

3 FORTSATT:

AGNES

Agnes. Det kommer från sanskrit, Agni - eld. Man hittar det i Latin också Ignis. Det är nån slags arkaisk metafor - att elden gjuter liv i materien.

PARKARBETAREN

Som jag då ungefär, håller lite vatten på de här fröna. Då sköljs det växthämmande ämnet ur dem så de kan gro och blomma till slut.

AGNES

Hämmande ämne, som hindrar fröna att gro?

PARKARBETAREN

Är du från skolan där borta? Är det här nån performans eller intervention eller nåt sånt? Är det konst?

Paus.

AGNES

Den där gyllene måsen flyger väldigt konstigt.

PARKARBETAREN

(för sig själv)

Fy fan för de där lata djävlar. lever på stipendier säkert. Vilken djävla gyllene mås. Gyllene djävla måsar! - (Till AGNES.) jovisst där uppe snurrar den, motsols, peparerad med lysrör. Över det kapitalistiska palatset för de näringsfattiga energierna.

AGNES

Borde den inte lyfta snart? Den har ju snurrat så hela tiden så länge vi pratat.

PARKARBETAREN

Och det lär den nog fortsätta med.

(FORTSÄTTER)

3 FORTSATT: (2)

AGNES

Hypnotiskt!

Klappar i händerna.

PARKARBETAREN

Tänk att någon vill betala för att äta sådant. Se här så lätt det är att driva upp det själv, alldeles gratis - livets magi.

AGNES

Säg mig, varför växer plantorna upp ur smuts?

PARKARBETAREN

Tycker du att mitt yrke är smutsigt? Look whos talking! Vet inte, kanske de skyndar sig upp ur smutsen, drivna av en innerlig längtan efter att blomma och befruktas, för att sen drabbas av en oerhörd besvikeles över det meningslösa i kretsloppet och därmed vissna bort och dö!

AGNES

Vet du vem som arbetar där under måsens krets?

PARKARBETAREN

Jag har vetat det, men minns det inte.

AGNES

Jag tror att det sitter en fånge där ... Och han väntar säkert att jag skall befria honom.

PARKARBETAREN

Men till vilket pris?

AGNES

Man köpslår inte om det man skall. Låt oss gå till den gyllene måsen!

4 I GYLLENE MÅSENS HAMBURGERRESTAURANG

En hamburgerrestaurang. Agnes och Parkarbetaren kommer in. Hamburgerkillen städar upp i skräpet som ligger runt omkring i lokalen.

HAMBURGERKILLEN

Varför välter ni tornen av ketchupkopporna? Då far de allihop illa, smutsas ner på en ketchupfläck som någon spillt ut utan att torka upp efter sig. TA EN KOPP ÅT GÅNGEN OCH LÅT TORNEN VARA!

En automat med logon "Zomewhere" står tyst i ett hörn.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Vad är det här? När kom den hit. (Åt Agnes) Har du med den här att göra? Nåt nytt påhitt kanske?!

Agnes går fram till automaten.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

(åt gästerna)

Och varför kastar ni pappren på golvet? Papparskorgen står ju just här brevid. Här! Det är ju så onödigt att slå in dem i de där papprena, de behövs ju inte. Överallt matrester, sura gurkskivor, utkletad dressing över plaststolarna. Man skulle tro att man arbetade på någon grisgård. Om ni inte gillar gurkan, varför ber ni inte om en burgare utan gurka? Det går och ordna. Det tar faktiskt ingen extra tid men ni har väl så brottom kan jag tänka. så brottom, så ni kan beté er som svin, svin är ni allihop, svin. Svin som äter svin, luktar svin beter sig som svin, talar som svin. Vad vill ni mig svin? Vad kan jag göra för er?

Hamburgerkillen hyperventilerar.

(FORTSÄTTER)

4 FORTSATT:

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)
(åt Agnes)

Vad tänker du göra näst. Kidnappa mig, hugga av mitt huvud. Vad vill du mig egentligen?

Hamburgerkillen får något som förmodligen betecknas som en panikattack - förlorar medvetandet.

5 **I ETT BEHANDLINGSRUM.**

Hamburgerkillens OBE.

AGNES

Du är fången på dina rum; jag har kommit att befria dig!

HAMBURGERKILLEN

Jag har nog väntat på det, men jag trodde inte att du skulle vilja.

AGNES

Då måste du förstå klangerna, sju harmoniska toner, men - det skall nog gå! ...jordens tyngd och eternas lätthet, du går genom livets dörr... Vill du eller vill du inte?

HAMBURGERKILLEN

Uppriktigt talat: jag vet inte, i vilket fall som helst får jag ont!

AGNES

Irritationen, besvikelsen eller bitterheten är en boja av smärta som knyter dig till jorden.

HAMBURGERKILLEN

Jag tror jag gör något gott i livet men det blir bara till skit alltihop. Och om jag upplever glädje för en stund innebär det att jag får betala trefallt av olycka. De bad gästerna om ursäkt men jag fick sparken. De sa att jag var en "*liability*". Jag gjorde ju bara vad de bett mig om, höll ordning, städade upp, såg till att inget for till spillo. (paus) Jag vet inte ens vad *liability* är.

Paus.

(FORTSÄTTER)

5 FORTSATT:

Psykiatri rond. Överläkaren och några läkarstuderande.

AGNES

(googlar)

Det är en rättsterm. De måste ha rimliga grunder som håller i rätten. Liability - här: "Somthing that puts a group at a disadvantage, something someone is responsible for or someone that increases the chance of something happening."

HAMBURGERKILLEN

Någon som ökar risken för att något ska hända? Jag ökar risken för att något ska hända?

AGNES

Se, man kan se positivt på vad som helst.

HAMBURGERKILLEN

Inget kommer någonsin att hända! Hon kommer säkert inte ihåg mig ens. Och nu har jag inget jobb och hon är så in i helvete fin...och känslig. Hon ska bli läkare. Hon är så klok och jag är bara skit och hon skulle aldrig ens ägna mig en tanke.

AGNES

Seså, inte den attityden.

HAMBURGERKILLEN

Hon gillade att dansa med mig. Jag kände det, en magkänsla, som om jag förde henne genom en osynlig elektriskt laddad kropp som förenade oss via magen. Och jag älskade med henne på samma sätt, vi gled in och ut ur varandra genom en osynlig kälekens kraftkropp. (paus) Det blev inte... i den bemärkelsen. Men det gjorde inget för det var som om vi sjönk in i varandra på ett långt djupare plan än att bara förena våra kön. Hon sa att det var det bästa sex hon haft och jag håller med henne.

(MORE)

(FORTSÄTTER)

5 FORTSATT: (2)

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Och då måste jag tillägga att rent tekniskt hade vi aldrig samlag. Jag hade inga kondomer - inte hon heller.

VICTORIA
(läkarstuderande)

Vad ser du i mig?

HAMBURGERKILLEN

Det var som om jag mötte en människa mer än kött och blod, en sång, en klang, resonans. Jag kan inte beskriva det, jag var i harmoni, upplevde ett rus av lycka, av fullständighet. Du är en kraft, en skön energi ett väsen utan fysiska gränser - du får mig att se evigheten.

AGNES

Du är också ett sådant väsen.

HAMBURGERKILLEN

Varför skall jag då stå i stekos och frityrångor? Slå in hamburgare i onödiga papper och ta betalt för näringsfattig mat.

AGNES

För att du skall längta därifrån!

HAMBURGERKILLEN

Jag längtar, men det är så besvärligt att ta sig ur det!

AGNES

Men det är en plikt söka friheten i ljuset!

HAMBURGERKILLEN

Plikt? Jag fick sparken. livet visar inga plikter mot mig.

(FORTSÄTTER)

5 FORTSATT: (3)

AGNES

Du känner dig förorättad av livet?

HAMBURGERKILLEN

Ja! Det har varit orättvist ...

ÖVERLÄKAREN

(avskilt)

Patienten uttryckere en idé eller en övertygelse med en affekterad ihärdighet. Hans liv påverkas och ordnas utifrån vanföreställningens behov. Ett typiskt exempel på *De Clérambaults*-syndrom.

VICTORIA

En sjuklig fixering vid en annan person ofta rik eller en som har högre social status. Alltid fråga om en obesvarad kärlek. Patientens djupa övertygelse försätter honom i mistänksamhet mot frågor. Försök att motsäga patientens vanföreställning väcker omotiverat starka känslor - till och med aggressivitet.

HAMBURGERKILLEN

Agnes, du är den enda som kan hjälpa mig!

AGNES

Det är synd om människorna!

HAMBURGERKILLEN

Du finner det!

ÖVERLÄKAREN

Patienten verkar ha ett affekterat förhållningssätt till ämnet.

(FORTSÄTTER)

AGNES

Livet är svårt, men vi måste ändå tro på kärleken.
Att den har kraft och besestrar allt!

ÖVERLÄKAREN

Jovisst finns det kraft nog i kärleken, men den brukar ta sig i uttryck genom att förgöra människorna som kommer i dess närhet. Som en oregerlig eld som slukar all självkänsla och bevarelse drift. En kraft som driver människor till underkastelse eller ger dem styrkan att slå ihjäl varandra.

6 **I GROTTAN.**

Scenen blir mörk. Genom ändrad belysning andras till Fingalsgrottan. Havet går i dyningar in under basaltpelarne, och frambringar en ljud-ensemble av våg och vind.

AGNES

Till och med du måste varit förälskad någon gång, Axel?

ÖVERLÄKAREN

Du menar om jag låtit mig påverkas av någons feromoner? Jo, jag har låtit mig överväldigas men eftersom hela processen baserar sig på primitiva funktioner att säkra artens fortlevnad så har det inte lett till annat än olycka.

AGNES

Hur orkar du vara så högtravande? Känner du alls, ens den minsta kittling?

ÖVERLÄKAREN

Kittling? En liten sådan kanske... Var är vi?

AGNES

Vad hör du?

ÖVERLÄKAREN

Jag hör droppar falla ...

AGNES

Det är naturens tårar, när människorna gråter ... Vad hör du mer?

ÖVERLÄKAREN

Det suckar ... det vinslar ... det jämtrar ...

(FORTSÄTTER)

6 FORTSATT:

AGNES

Hit har de dödliges klagan nått ... inte längre än så. Varför denna eviga klagan? Har livet inget att glädjas åt!

ÖVERLÄKAREN

Det bittraste är även det ljuvaste, kärleken! Maka och hem! det högsta och det lägsta!

AGNES

Får jag pröva!

ÖVERLÄKAREN

Med mig?

AGNES

Med dig!

ÖVERLÄKAREN

Jag har sett för många makar förgöra varandra! Det har gjort mig cynisk. Parterapi - vilket skämt, men det är bra affärer.

AGNES

Då känner du klipporna, stötestenarna, vi kan undvika dem!

ÖVERLÄKAREN

Jag har antipatier som kanske är dina sympatier?

AGNES

Vi får kompromissa!

ÖVERLÄKAREN

Om vi blir uttråkade?

(FORTSÄTTER)

6 FORTSATT: (2)

AGNES

Så kommer barnet och skänker en förströelse som alltid är ny!

ÖVERLÄKAREN

Du vill ha mig, cynisk och fruktad? En psykets fångvaktare?

AGNES

Du känner psykets låga?

ÖVERLÄKAREN

Jag är bäst bekant med den inre elden som bränner ut människan.

AGNES

Men du vet hur man stävjar den branden och håller flamman lysande?

ÖVERLÄKAREN

Det där är bara metaforer, Agnes. Jag är ingen lätt människa att älska.

AGNES

Vad gör det? Jag älskar dig vilkorslöst?

ÖVERLÄKAREN

Äktenskap? Vet du verkligen vad du ger dig in i?

AGNES

Jo, jag tror det!

ÖVERLÄKAREN

Du tror det? Den tron kommer bli din undergång.

8 **I PARKEN NÄRA HAGNÄS**

Agnes går fram till den kvinnliga alkoholisten, påsdamen, som sitter på en bänk och knyter/syr ihop gammalt skräp till ett stort lapptäcke.

Diktaren hänger upp en affisch lite längre bort.

AGNES

Är inte stjärntäcket färdigt än?

PÅSDAMEN

Nej, lilla vän; tjugusex år är ingen tid för ett sådant verk!

AGNES

Och fästmannen kom aldrig tillbaka?

PÅSDAMEN

Nej, men det var inte hans fel. Han måste ge sig av ... stackaren; det är tretti år sen!

AGNES

Hon var Kantor? Däröppe i Berghälls kyrka?

DIKTAREN

Hon var till och med prästvigd... en väldigt omtyckt musikalisk präst, men när fästmannen reste, så tog han liksom hennes sång med sig ... och glädjen rann ur henne och lämnade ett tomrum...

AGNES

allt man hör från dig är den där anklagande rösten!

DIKTAREN

Jag klagar inte som värst ... inte nu, sen jag fått en sänkhåv och en grön sump!

(FORTSÄTTER)

8 FORTSATT:

AGNES

Och det gör er lycklig?

DIKTAREN

Ja, så lycklig, så ... det var min ungdoms dröm ...
och nu har den gått i uppfyllelse...

AGNES

Var det värt att vänta så länge för en sänkhåv och en
sump ...

DIKTAREN

En grön sump, en grön...

AGNES

Jag hoppas den var värd din strävan. (*åt Påsdamen*)
Att han inte hittat något vettigare att sträva efter
väcker förstås en viss uppgivenhet. Det är synd om
människan!
Giv mig schalen nu, får jag sitta här och se på
människobarnen!

Tar på schalen och byter plats med Påsdamen.

PÅSDAMEN

Men, se här; så här ser en lycklig människa ut!

*Hamburgerkillen kommer in finklädad med en rosenbukett i handen.
Strålande, glad.*

PÅSDAMEN (CONT'D)

Han skall gifta sig med Victoria! ...

HAMBURGERKILLEN
(*sjunger*)

Victoria!

(FORTSÄTTER)

8 FORTSATT: (2)

PÅSDAMEN

Hon kommer strax!

HAMBURGERKILLEN

(Sjunger.)

Det är bra! Taxin väntar, bordet är dukat, champagnen ligger på is ... Får jag omfamna er båda.

Hamburgerkillen omfamnar Agnes och Alkisen.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Victoria!

VICTORIA

(utanför scen)

Jag är här!

HAMBURGERKILLEN

(börjar vandra)

Nåväl! Jag väntar!

AGNES

Känner du mig?

HAMBURGERKILLEN

Nej, jag känner bara en kvinna ... Victoria! I sju år har jag gått här, och väntat henne ... om middagarna, om aftnarna, när nattens mörker började falla ... Se här i gruset, kan ni se spåren efter den trogne älskaren! Hurra! Hon är min! *(Sjunger.)* Victoria!

(tystnad) Nå, hon klär på sig nu!

(Till Diktaren.)

Där är sänkhåven ser jag! Vad kostar en sådan där sak?

DIKTAREN

Den är ganska dyr!

(FORTSÄTTER)

HAMBURGERKILLEN*(sjunger)*

Victoria! *(Skakar på linden.)* Se nu grönskar han igen! För åttonde gången! *(Sjunger.)* Victoria! Nu kammar hon luggen! *(Till Agnes.)* Hör nu frun, låt mig gå förbi och hämta min brud!

PÅSDAMEN

Du vet att jag inte kan låta dig gå förbi!

HAMBURGERKILLEN

Sju år har jag gått här! Sju gånger tre hundra sextiofem gör mig två tusen fem hundra femtifem! *(Stannar och petar på Automaten där det står Zomewhere.)* Och den här dörren har jag sett på två tusen fem hundra femtifem gånger, utan att komma under fund med vad som finns där innuti! Och den där väpplingen istället för myntinkast, skall den släppa in ljus? Åt vem skall den släppa in ljus? Är det någon därinnanför? Bor det någon där?

PÅSDAMEN

Det vet jag inte! Jag har aldrig sett den öppnas!

HAMBURGERKILLEN

Victoria! ... Hör frun, hon kommer väl inte från någon annan väg än den här?

PÅSDAMEN

Nej, det finns ingen annan väg!

HAMBURGERKILLEN

Väl, då skall jag råka henne! - Vart går Diktaren?

DIKTAREN

Jag skall hem och äta. Det är kväll.

(FORTSÄTTER)

HAMBURGERKILLEN*(tar sig för ögonen)*

Kväll? Så här dags? Jag har helt tappat aptiten. Jag har inte ätit något sedan jag sist såg Victoria. Man kan inte leva på kärlek och luft heter det men jag är ett levande bevis för motsatsen.

*Går ut.***AGNES**

Vem är Victoria?

PÅSDAMEN

Det är hans älskade!

AGNES

Det är rätt svarat! Vad hon är för oss och andra, det bryr honom icke! Endast det hon är för honom, det är hon! ...

*Det mörknar skarpt.***PÅSDAMEN***(tänder lyktan)*

Det kvällas fort i dag!

AGNES

För gudarna är ett år som en minut!

PÅSDAMEN

Och för människor kan en minut vara lång som ett år!

*Hamburgerkillen in igen. Han ser dammig ut; rosorna är vissna.***HAMBURGERKILLEN**

Hon har inte kommit än?

PÅSDAMEN

Nej!

(FORTSÄTTER)

HAMBURGERKILLEN

Hon kommer nog! ... Hon kommer nog! Men det är sant, jag kanske gör klokast i att avbeställa middan ändå! efter som det är kväll...Jaha, det skall jag göra!

Går in och telefonerar.

PÅSDAMEN

(till Agnes)

Får jag min schal nu!

AGNES

Nej, min vän, var fri du; jag skall göra din tjänst ...jag vill känna människorna och livet, för att utröna om det är så svårt, som det sägs.

PÅSDAMEN

Men man får inte somna här på posten.

AGNES

Inte sova om natten?

PÅSDAMEN

Jo, om man kan. Det går nattvakter, och de avlöses var tredje timme ...

AGNES

Det är ju tortyr ...

PÅSDAMEN

Så tycker ni, men vi andra är glada för en sådan här plats, och om ni visste hur avundad jag är ...

AGNES

Avundad? Man avundas den torterade? Den är tung också, och den bränner som nässlor ...

(FORTSÄTTER)

8 FORTSATT: (6)

PÅSDAMEN

Bär den som ni önskar ... när den blir för tung, så
ropa på mig, skall jag komma och avlösa er!

AGNES

Farväl! Det ni kan, måste väl jag klara av!

PÅSDAMEN

Vi får väl se!

Försvinner.

*Hamburgerkillen kommer in. Nu har han grått hår och grått skägg.
Kläderna är förfallna. Rosenbuketten avfallen så att bara
kvistarna syns. Han vandrar.*

AGNES

Sitt min vän, jag kan stå!

HAMBURGERKILLEN

(sätter sig)

Om jag bara fick sova lite...

*Han somnar ett ögonblick och rusar så upp att vandra; stannar
framför automaten med väpplingen och petar.*

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Denna dörr, som icke ger mig någon ro ... vad är där
bakom? Något måste det vara!

Scenen upplyses nu ryckvis såsom av en blinkfyr.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Vad är det?

Skanderar efter ljusets klipp.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Ljust och mörkt; ljust och mörkt?

(FORTSÄTTER)

AGNES*(härmar honom)*

Dag och natt; dag och natt! ... Försynen vill
förkorta din väntan! och därför fly dagarna, jagande
nätterna!

*Det blir stadigt ljusst på scenen. Diktaren in med sänkhåven och
affischeringsgrejor.*

HAMBURGERKILLEN

Det är Diktaren, med sänkhåven ... Har det fiskat
bra?

DIKTAREN

Jo, då! Sommaren var varm och lite lång ... håven var
nog så bra, men inte så som jag hade tänkt mig ...
drömmen är bättre än verkligheten...

*Hamburgerkillen vandrar och slår med rosenkvasten i väggarna så
de sista bladen falla.*

DIKTAREN (CONT'D)

Har hon inte kommit än?

HAMBURGERKILLEN

Nej, inte än, men hon kommer snart! ... Vet Diktaren
vad det är bakom den där dörrn?

DIKTAREN

Nej, jag har aldrig sett den dörrn öppen.

HAMBURGERKILLEN

Jag skall ringa firman så de kommer och öppnar den!

Går in till telefonen.

affischören klistrar upp en affisch.

(FORTSÄTTER)

AGNES

Vad var det för fel på håven?

DIKTAREN

Fel? Ja, det var inte egentligen något fel ... men den var inte som jag hade tänkt mig den, och därför blev glädjen inte så stor

AGNES

Hur hade ni tänkt er håven?

DIKTAREN

Hur? ... Det kan jag inte säga ...

AGNES

Låt mig säga't! ... Ni hade tänkt er den så som den inte var! Grön skulle den vara, men inte den gröna!

DIKTAREN

Ni vet visst allt - och därför kommer alla till er med sina bekymmer.

Ett samtal som förs med publiken.

HAMBURGERKILLEN

Har Victoria gått förbi ännu?

Väntar på svar.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Då väntar jag! Hon kommer väl snart?

Väntar.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Gå inte nu, skall ni få se vad som är bakom denna dörr, för jag har skickat efter elektrikern!

(FORTSÄTTER)

8 FORTSATT: (9)

PARKARBETAREN in.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Är du elektriker?

PARKARBETAREN

Nej, elektrikern hade inte tid, men parken är i princip mitt arbetsområde.

HAMBURGERKILLEN

Ja, visserligen ... visserligen.

ALLA samlas i krets omkring dörren.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

Elektriker eller parkarbetare - gör er plikt!

PARKARBETAREN fram, konstaterar att elkabeln är ur och han ska just koppla den.

HAMBURGERKILLEN (CONT'D)

(åt alla även publik)

Ett ögonblick som detta återkommer inte ofta i en människas liv, därför god' vänner, ber jag er ... noga eftersinna ...

PRESIDENTEN

(med Jennis hund)

I lagens namn förbjuder jag öppnandet av denna dörr!

HAMBURGERKILLEN

Å, Gud, vilket bråk när man vill göra något nytt och stort! Men vi får processa! Så får vi se om lagarne äga bestånd! Presidenten är väl ändå ingen facist?

PRESIDENTEN

Jag skulle kanske inte använda just det ordet, men faktum är att jag skulle göra vad som helst för att driva min vilja igenom.

(FORTSÄTTER)

AGNES

Då kan man bara hoppas att din vilja sammanfaller med de övrigas så blir det minst åverkan.

PRESIDENTEN

*(angående den
gläfsande hunden)*

Jag tänkte, då när det begav sig, att ingen riktig Finländare kommer väl att rösta fram en bögpresident men så kom jag att tänka på att han levde i ett stadigt förhållande och att det fanns ett visst värde i det jämfört med att vara singel. Vem skulle välja en singelpresident - ingen. Hur skulle det se ut. Så jag beslutade mig för att skaffa mig ett parti och då kom den här med på köpet, som ett gratiserbjudande så att säga, ett belastande attribut till den prenumeration man i själva verket varit ute efter. *(till parkarbetaren)* Du skulle bara våga sätta i kontakten!

Alla ut, utom Hamburgerkillen och Agnes.

HAMBURGERKILLEN

Följ med mig, Agnes, så ska jag laga mat åt dig istället.

11 **I EN LÄGENHET**

En lägenhet inrett i vitt. Det ligger konstnärssaker överallt: kolteckningar, pappersark, kriter, pasteller. Agnes har brett ut sig på golvet och sitter mitt i en teckning som hon bearbetar med hela sin kropp. Som en kombination av dans och att teckna samtidigt.

Mitt i arbetet blir hon avbruten av barnet som vaknar till. Hon går för att trösta det och kommer sedan tillbaka. efter en stund hörs barnet igen osv. Hon blir alltid avbruten.

I anslutning till lägenheten har överläkaren sin praktik, där man ser honom ta emot patienter.

Överläkaren kommer in tillsammans med Victoria.

VICTORIA

*(håller en vakumlåda
av halfabrikatmat)*

Ska jag värma på den här?

AGNES

Jag spyr! ... Arma, arma människor! Denna mikrovågsvärmda skämda mat - livlös, kraftlös!

ÖVERLÄKAREN

Sover barnet?

AGNES

Ja, äntligen!

ÖVERLÄKAREN

Detta skrik skrämmer bort mina klienter!

AGNES

Vad kan man göra åt det?

(FORTSÄTTER)

11 FORTSATT:

ÖVERLÄKAREN

Ingenting!

AGNES

Vi får skaffa en större våning!

ÖVERLÄKAREN

Om du hade ett *riktigt* jobb skulle det kanske gå, men vi har inte råd nu.

AGNES

Du ser väl att jag jobbar hela tiden.

ÖVERLÄKAREN

Vi har olika uppfattningar om vad som är arbete...än har det där inte visat sig särskilt lönsamt.

AGNES

Detta är värre än jag drömt!

ÖVERLÄKAREN

Vi ha det inte värst! Än finns det mat på borden!

AGNES

Men vilken mat? ...

ÖVERLÄKAREN

Halvfabrikaten är billiga, och det står att de är goda och att man tillsatt alla vitaminer som behövs!

AGNES

För den som tycker om konstgjord livsfattig mat! Mig är den motbjudande!

ÖVERLÄKAREN

Varför sa du inte det?

(FORTSÄTTER)

11 FORTSATT: (2)

AGNES

Därför att jag höll av dig! Jag ville offra min smak!

ÖVERLÄKAREN

Då måste jag offra min smak för halvfabrikaten!
Offren måste vara ömsesidiga.

AGNES

Vad ska vi då äta? Jag kan inte laga mat. kan du?

Överläkaren skakar på huvudet.

AGNES (CONT'D)

Detta är svårare än jag trodde!

ÖVERLÄKAREN

Ser du så svårt det är! ... Och barnet, som skulle bli föreningsbandet och välsignelsen! ... blir vår undergång!

AGNES

Älskade! Jag dör instängd i dessa rum, jag har inte pratat med någon annan i flera veckor, med dessa barnskrik i ändlösa timmar utan sömn, och min konst verkar bara skildra denna mörka tomma känsla som växer här i bröstet... Jag dör härinne!

ÖVERLÄKAREN

Stackars lilla blomma, utan ljus, utan näring ...

AGNES

Och du säger att det finns de, som har det svårare!

ÖVERLÄKAREN

Du kan vara glad att jag har arbete. Vad skulle vi annars göra?

(FORTSÄTTER)

11 FORTSATT: (3)

AGNES

Jag ser dig aldrig längre.

ÖVERLÄKAREN

Privatpraktiken ger bra utdelning.

AGNES

Men de där människorna...de smutskastar varandra och gör livet surt, den atmosfären räcker öven in hit. Allt skulle gå an, om jag endast kunde få något av skönhet hit in!

ÖVERLÄKAREN

Jag vet du menar blommor, Azalea eller Amaryllis men de är allergiframkallande. Barnen kommer inte att tåla dem.

AGNES

Vi kunde kanske ställa dem på balkongen.

ÖVERLÄKAREN

Det finns ett annat slags skönhet, och vars frånvaro ur hemmet är den största plåga för en man med skönhetssinne!

AGNES

Vad är det?

ÖVERLÄKAREN

Om jag säger det, blir du ond!

AGNES

Vi ha kommit överens om att inte bli onda!

ÖVERLÄKAREN

Vi har kommit överens ... Allt går nu, Agnes, blott inte de korta, hårda tonfallen ... känner du dem!

(FORTSÄTTER)

11 FORTSATT: (4)

AGNES

Vi ska aldrig höra dem!

ÖVERLÄKAREN

Aldrig, vi har lovat varandra!

AGNES

Säg nu!

ÖVERLÄKAREN

Jo; när jag kommer in i ett hem, ser jag först hur gardinen sitter nere vid hållaren (*Går fram till fönstergardinen och rättar den.*) sitter den som ett rep eller en trasa, då går jag snart! Därpå kastar jag en blick på stolarna, stå de rätt, så stannar jag! (*Rättar en stol mot väggen.*) Sen ser jag på ljusen i stakarne. Luta de, då är huset på sned! (*Rättar ett ljus på byrån.*) Det är denna skönhet, ser du min lilla vän, som inte kostar något!

AGNES

Inte de korta tonfallen, Axel!

ÖVERLÄKAREN

De var inte korta!

AGNES

Jo, det var de!

ÖVERLÄKAREN

Se så, för tusan! ...

AGNES

Vad är det för språk?

(FORTSÄTTER)

11 FORTSATT: (5)

ÖVERLÄKAREN

Förlåt, Agnes! Men jag har lidit av din oordentlighet lika mycket som du lider av instängdheten! Och jag har inte kunnat städa för då tar du illa upp som om jag förebrådde dig! Äh fan! Ska vi sluta nu?

AGNES

Det är rysligt svårt att vara gift ... det är svårare än allt! Man måste vara en ängel, tror jag - eller lobotomerad!

ÖVERLÄKAREN

Ja, det tror jag!

AGNES

Jag tror jag kan börja hata dig efter detta!

ÖVERLÄKAREN

Men låt oss förekomma hatet! Jag lovar att jag aldrig ska göra någon anmärkning mer på städningen ... trots att det är tortyr för mig!

AGNES

Och jag skall äta halvfabrikaten fastän det är kval för mig!

ÖVERLÄKAREN

Alltså ett samliv i tortyr och kval! Den enes njutning, den andras plåga!

AGNES

Det är synd om människorna!

ÖVERLÄKAREN

Du inser det?

(FORTSÄTTER)

11 FORTSATT: (6)

AGNES

Ja! Men låt oss undvika klipporna, nu då vi känner dem så väl!

ÖVERLÄKAREN

Låt oss göra det! Vi är ju humana och upplysta människor; vi kan förlåta och överse!

AGNES

Och le åt småsakerna!

ÖVERLÄKAREN

Endast människan är kapabel till det! Vet du, jag läste i dag i Tidningen! ... a propos - var är tidningen?

AGNES

Vilken tidning?

ÖVERLÄKAREN

Har vi mer än en tidning?

AGNES

Le nu, och tala inte hårt ... Din tidning har jag bränt upp...

ÖVERLÄKAREN

För helvete!

AGNES

Le nu! ... Jag brände den därför att han hånade vad som är mig heligt ...

ÖVERLÄKAREN

Jamen det här kluddet fyller ju hela lägenheten! Tja (*Slår i händerna, utom sig.*) Jag ska le, jag ska le så att oxeltänderna synas ...

(MORE)

(FORTSÄTTER)

11 FORTSATT: (7)

ÖVERLÄKAREN (CONT'D)

jag ska vara human, och inte säga vad jag tänker!
 Jaså du har bränt upp min tidning! Jaså! (*röjer bland
 de utspridda sakerna.*) Seså! nu går jag och städar
 igen så att du blir ond! ... Agnes, detta är helt
 enkelt omöjligt!

AGNES

Visst är det!

ÖVERLÄKAREN

Och likafullt måste vi hålla ut, inte för löftenas
 skull, men för barnens!

AGNES

Det är sant! för barnens! Åh, jag går under! Vi måste
 hålla ut!

ÖVERLÄKAREN

Och nu får jag gå ut till mina klienter! Hör, de
 sorla av otålighet att få riva och vanära varandra
 ... osaliga andar ...

Överläkaren står vid dörren och hanterar dörrlåset nervöst.

AGNES

O, vad låset skriker; jag står inte ut med det
 ljudet!

Överläkaren fortsätter på pin kiv.

AGNES (CONT'D)

Gör'et inte! Nej!

Hamburgerkillen sitter och väntar på överläkaren.

HAMBURGERKILLEN

Tillåt mig!

(FORTSÄTTER)

11 FORTSATT: (8)

ÖVERLÄKAREN
(*släpper låset*)

Var så god! (*Till Victoria*) Victoria, värm på några fler mikrovågs paket!

VICTORIA

Jodå, jag värmer på, hur många som helst.

Går ut baklänges, nickande.

HAMBURGERKILLEN

Kommer du med nu?

AGNES

Genast! Men vart?

HAMBURGERKILLEN

Till Fagervik! Där är sommar, där skiner solen, där finns ungdom, barn och blommor; sång och dans, fest och jubel!

AGNES

Då vill jag dit!

HAMBURGERKILLEN

Kom!

ÖVERLÄKAREN
(*in igen*)

Nu återvänder jag till mitt första helvete ... det här var det andra ... och största! Det ljuvaste är det största helvetet ... Se så, nu har hon lagt kritorna på golvet igen!

12 **I SKAMSUND OCH FAGERVIK.**

Scenförändring: En TV-studio. Backstage på någon talent-show. Man repeterar sin rutin, talar skit om sina konkurrenter inför kameran.

Karantänmästaren vidlyftigt klädd tar emot Agnes och Hamburgerkillen.

HAMBURGERKILLEN

(fram och skakar hand)

Nej, si Ordström! Har du hamnat här?

KARANTÄNMÄSTAREN

Ja, här är jag!

HAMBURGERKILLEN

Är det Fagervik det här?

KARANTÄNMÄSTAREN

Nej, det ser du där; *(pekar på TV-skärmar som visar glamour)* här är Skamsund!

HAMBURGERKILLEN

Då har vi kommit helt fel!

KARANTÄNMÄSTAREN

Vi? - Ska du inte presentera oss?

HAMBURGERKILLEN

Nej, det passar inte! *(Halvhögt.)* Det är ju Indras egen dotter!

KARANTÄNMÄSTAREN

Indras? Nå är du inte förvånad över hur jag ser ut?

(FORTSÄTTER)

12 FORTSATT:

HAMBURGERKILLEN

Jag antog att du är showens värd!

KARANTÄNMÄSTAREN

Alldeles riktigt! Och jag hoppas ni är med?

HAMBURGERKILLEN

Vad är det för folk här?

KARANTÄNMÄSTAREN

Här ser ni de som strävar efter drömmen, därborta ser ni de som uppnått den! *(pekar på en TV-skärm)*

HAMBURGERKILLEN

Mycket talang ser jag.

KARANTÄNMÄSTAREN

Talang o talang. Vissa har nåt, det kan jag inte förneka, men de flesta bara hoppas.

HAMBURGERKILLEN

Hoppas?

KARANTÄNMÄSTAREN

Ja, att TV-showen ska ge dem en fribiljett till genombrottet.

HAMBURGERKILLEN

Så lätt är det väl inte?

KARANTÄNMÄSTAREN

Jodå så lätt är det! - det beslutar jag allt om.

AGNES

Beslutar?

(FORTSÄTTER)

KARANTÄNMÄSTAREN

Vilka som går vidare. Sen får vinnaren turnera och möta sina fans. Och jag ska säga dig att det är en hel del pengar i allt det där, sponsorkontrakt, produktplacering o sånt, men det fina är att vinnaren aldrig gör anspråk eftersom han anser framgången vara nog och så kan showen rulla vidare - och jag får min månadslön. Fåfänga är en bra drivkraft - o billig!

AGNES

Ni lurar dem alltså?

KARANTÄNMÄSTAREN

Det är väl att tänja på begreppen. Nä, var och en strävar efter att bli sedd, bli uppskattad, bli rik och berömd. De behöver inte komma hit om de inte vill.

AGNES

Men deras vilja är ju i så fall snedvriden. Att sträva efter att få uppskattning eller belöningar - det är att sträva efter illusioner som oundvikligen lämnar människan i ett tomrum.

KARANTÄNMÄSTAREN

Vet du vad Agnes, de flesta är självupptagna misunsamma egoister så jag skulle inte ha så mycket medlidande med dem, om jag var du. Med sådana egenskaper spelar det ingen roll om man skor sig lite på dem, eller vad? De får väl skylla sig själva.

AGNES

Det är ju synd om dem!

KARANTÄNMÄSTAREN

Är det du som går i parken och väntar?

(FORTSÄTTER)

12 FORTSATT: (3)

HAMBURGERKILLEN

Det är jag! Min kärleks brand heter Victoria. Jag har älskat henne vilkorslöst ... ja jag går ännu och väntar på henne ...

KARANTÄNMÄSTAREN

Nå, har ni fått upp dörren ännu?

HAMBURGERKILLEN

Nej, vi processar fortfarande men mot presidentens ord står vårt ganska slätt.

KARANTÄNMÄSTAREN

Jag önskar ofta jag kunde glömma, mest mig själv; därför söker jag maskerader, utklädslar och sällskapsspektakel.

HAMBURGERKILLEN

Det är därför du gör dig till?

KARANTÄNMÄSTAREN

Ja! för att höja stämningen! Underhållning!

HAMBURGERKILLEN

Vem är det som kommer?

KARANTÄNMÄSTAREN

Å, det är Diktaren, performance konstnären! som skall ha sitt gyttjebad!

Diktaren in med blickarna i ett fjärran och ett ämbar gyttja i handen.

HAMBURGERKILLEN

Kors, han skulle väl ha ljusbad och luftbad!

(FORTSÄTTER)

KARANTÄNMÄSTAREN

Nej, han håller sig alltid med så högsvävande idéer, så att han får en hemlängtan efter gyttjan som grundar...

AGNES

Denna underliga värld av motsägelser!

DIKTAREN

*(extatiskt påbörjande
sin ritual)*

Av lera skapades människan på en krukmakarskiva, en svarv, - *Skeptiskt*. - eller vad fan som helst annat! ... *Extatiskt* Av lera skapar bildhuggaren sitt mer eller mindre odödliga mästerverk, - *Skeptiskt*. - som oftast bara är skräp! *Extatiskt*. Av lera tillverkas dessa för skafferiet så nödvändiga kärl, vilka med ett gemensamt namn kallas krukor, tallrikar, - *Skeptiskt*. - det rör mig så lite för resten vad de kallas! *Extatiskt*. Detta är leran! När leran är tunnflytande kallas den gyttja. *Ropar*. Victoria!

Victoria in med en baby i ett tygknytte på magen. Hon ser förfärligt sliten ut.

DIKTAREN (CONT'D)

Visa dig för fröken Agnes! - Hon kände dig för tio år sedan, då du var en ung, glad och låt oss säga - vacker flicka (åt Agnes) Se nu hur hon ser ut! tre barn, släp, skrik, utmattning, försmädelse! Victoria, minns du? Hon som studerade psykiatri och var en av de bästa eleverna läkarkåren skådat, så de gav henne stora stipendier och en utbildningresa till Amerika. Se nu hur glädjen försvunnit, under utövandet av plikterna som berövat henne gnistan ur hennes blick.

(FORTSÄTTER)

KARANTÄNMÄSTAREN
*(håller handen för
 hans mun)*

Håll mun, håll mun!

DIKTAREN

Så säger de alla! Och tiger man, så säger de:
 Chauvinist! Dessa virriga människor!

AGNES
(fram till Victoria)

Säg dina klagomål!

VICTORIA

Nej, det kan jag inte, för då får jag det värre!

AGNES

Inte kunna tala, så grymt!

VICTORIA

Jag törs inte tala, för då förlorar jag fotfästet och
 går under!

DIKTAREN

Så kan det vara! Men jag skall tala om'et, även om
 Narren vill slå tänderna ur mun på mig! ... Jag skall
 tala om, att det är orättvist ibland. Här har
 Victoria strävat fram och skött alla de tre barnen
 mer eller mindre ensam, eftersom... Ja någon måste
 försörja familjen och...jag behöver arbetsro... det
 kan väl var och en begripa att man inte får i ett hem
 med tre barn under skolåldern!

VICTORIA

Jag offrade mina drömmar till fördel för mina barn.
 När jag skulle gå tillbaka till arbetslivet var jag
 tvungen att begära halvtid för att klara
 tidtabellerna och då förlorade jag tjänsten.

(MORE)

(FORTSÄTTER)

12 FORTSATT: (6)

VICTORIA (CONT'D)

Jag har inte tänkte en egen tanke i flera år och jag är rädd för att ens pröva, då det som kommer, får mig att vackla.

KARANTÄNMÄSTAREN

I själva verket kan man ju fråga sig varför vi ens utbildar kvinnor till högre yrken då de försummar den investering samhället gjort.

VICTORIA

Ja det kan man fråga sig! Det frågar jag mig också. Vart blev min forskning av som gjorde mig så inspirerad och var tog de brinnande samtalen vägen? Och samtalen med min man, min jämlike, de bara tystnade. Han tilltalar mig inte längre, annat än i enstaka praktiska eller logistiska frågor.

Paus.

VICTORIA (CONT'D)

Så om detta, sist och slutligen, är kvinnans lott så hade jag önskat att jag förblivit utbildad så hade denna monstruösa tillvaro inte behövt stå i ett så grymt perspektivt till den storhet jag en gång upplevt - och som jag vet att jag egentligen är ämnad för.

Tystnad.

HAMBURGERKILLEN

Nej, hur kunde det bli så här? Jag lät dig gå och du vann din kärlek men är ändå olycklig, och inte blir jag lyckligare av det utan lider med dig, lider, lider!

AGNES

Fy fan Viktoria, vi hör till de lurade! Det är grymt att leva!

(FORTSÄTTER)

12 FORTSATT: (7)

KARANTÄNMÄSTAREN

The show is on!

Från skärmarna visas showen Victoria sjunger "The winner takes it all"

VICTORIA

I don't wanna talk, about the things we gone through,
though its hurting me, now its history...osv.

HAMBURGERKILLEN

Hon var helt enkelt aldrig menad för mig.

AGNES

När du förstår att allt du vill ha gör dig besviken
och allt som kommer till dig är det du behöver så
blir du fri.

HAMBURGERKILLEN

Lätt för dig att häva ur dig såna evergreens, du som
inte har något på spel.

Hamburgerkillen går sin väg.

AGNES

Det är synd om människorna!

ÖVERLÄKAREN

Nu har du sett det mesta, men du har icke provat det
värsta.

AGNES

Vad kan det vara!

ÖVERLÄKAREN

Gentagelsen... Upprepningarna! ... Gå tillbaks! Få
bakläxa! ... Kom!

(FORTSÄTTER)

AGNES

Vart?

ÖVERLÄKAREN

Till dina plikter!

AGNES

Plikter?

ÖVERLÄKAREN

Det är allt vad du fasar för! Allt vad du inte vill men måste! Det är att avstå, försaka, umbära, gå ifrån ... allt oangenämt, vidrigt, plågsamt ...

AGNES

Finns det inga lustfyllda plikter?

ÖVERLÄKAREN

De blir lustfyllda när de är uppfyllda ...

AGNES

När de inte finns mer ... Plikt är alltså allt olustigt! Vad är då det lustfyllda?

ÖVERLÄKAREN

Det lustfyllda är något som tillslut väcker obehag.

AGNES

obehag?

ÖVERLÄKAREN

Det lustfyllda straffar sig, ja! Har jag haft en trevlig dag och kväll, så har jag helveteskval och dåligt samvete dagen efter.

AGNES

Intressant!

(FORTSÄTTER)

ÖVERLÄKAREN

Jag vaknar på morgonen med huvudvärk; och så börjar gentagelsen, den perversa gentagelsen dock. På så sätt att allt som i går kväll var vackert angenämt, kvickt, i dag på morgonen i minnet framställer sig som fult, vidrigt, dumt. Nöjet liksom ruttnar, och glädjen faller sönder. Det människorna kalla framgång blir alltid anledningen till nästa motgång. De framgångar jag haft i mitt liv blev min undergång. Människorna ha nämligen en instinktiv fasa för andras välgång; de tycker att det är orättvist av ödet att gynna en, och därför söker de återställa jämvikten genom att rulla stenar på vägen för den lycklige. Att ha talang är livsfarligt, ty man kan lätt råka svälta ihjäl! Emellertid, återvänd till dina plikter... eller så fråntar jag besöksrätten eftersom du försakar dina barn.

AGNES

Återvända? Till halvfabrikaten, utmattningen och smutsbyket.

ÖVERLÄKAREN

Jaja! Vi har bokat tvättstugan i dag, minns du.

AGNES

Då dör jag hellre!

ÖVERLÄKAREN

Själv mord - så egoistiskt! (*Paus*) Och trots att jag har piller så kan jag inte hjälpa dig. Euthansi... det är olagligt.

AGNES

Det är inte lätt att vara människa!

Paus.

(FORTSÄTTER)

12 FORTSATT: (10)

AGNES (CONT'D)

Jag återvänder aldrig till isoleringen och grälen med dig! ... Jag vill dit upp varifrån jag kommit, men först skall dörren öppnas att jag får veta hemligheten. Jag vill att dörren öppnas!

ÖVERLÄKAREN

Då måste du gå samma väg tillbaka...

AGNES

Så må det ske, men jag går först ut i ensamheten och ödemarken att återfinna mig! Vi ses igen! (*Till Diktaren och Hamburgerkillen.*) Följ mig!

13 **I FINGALSGROTTAN.**

*Fingalsgrottan. Långa gröna böljor slå sakta in i grottan.
Vindarnes musik. Vågornas musik.*

Agnes, Hamburgerkillen och Diktaren.

AGNES

Du är mitt sista hopp! Fri från begär näst intill
liknöjd, iaktar utan att döma, ser världens gång så
som den är utan att förvanska eller försköna. (*Till
Hamburgerkillen*) Och du som förstår vad näring är som
håller kroppen i balans.

DIKTAREN

Vart har du fört oss?

AGNES

Denna grotta är byggd som en snäcka ur gyllene
snittet, för att förstärka naturkrafternas resonans
så att den får hela din kropp, varenda cell i din
kropp att vibrera i samklang. Hör du hur naturen
talar till dig?

HAMBURGERKILLEN

Jag känner att något skakar...jordbävning.

DIKTAREN

Jag hör ingenting, annat än vindens sus, vågornas
brus...

AGNES

Då blir jag dess tolk! Jorden är inte ren. livet är
inte gott, mänskorna inte onda, ej goda heller. De
lever så gott de kan, en dag i sänder. Stoftets söner
i stoft vandra, av stoftet födda till stoft varda de.

(MORE)

(FORTSÄTTER)

13 FORTSATT:

AGNES (CONT'D)

Fötter att trampa fingo de, vingar icke. Dammiga blevo de.

DIKTAREN

Det har jag diktat en gång!

AGNES

Då vet du vad dikt är ...

HAMBURGERKILLEN

Drömmer jag ... Hur menar du...dikt?

AGNES

Ej verklighet, men mer än verklighet ... ej dröm, men vakna drömmar ...

DIKTAREN

Jo det heter att vi diktare bara leker och hittar på!
Bara fantasi, bara dröm. Verklighet, det är fint må du tro! - men de fattar inte att det bara är överenskomna minnesbilder.

AGNES

Jag har gått för länge här nere och badat gyttjebad som du ... Mina tankar kan inte flyga mer; lera på vingarna ... jord på fötterna ... och jag själv, (*Lyfter armarna.*) jag sjunker, sjunker ... Hjälp mig. Jag är jordbunden!

DIKTAREN

Ämnar du stiga ... snart?

AGNES

Så fort jag bränt stoftet. Varför frågar du?

DIKTAREN

Därför att ... jag har en bön.

(FORTSÄTTER)

AGNES

En bön?

HAMBURGERKILLEN

Uppsatt av en drömmare!

AGNES

Att framlämnas av? ..

DIKTAREN

Av Indras dotter, hon som kan tala med elden.

AGNES

Var läser jag den?

DIKTAREN

I mina tankar, eller här!

Lämnar en pappersrulle.

AGNES

Väl, så skall jag säga den!

Mottager papperet, läser upp.

AGNES (CONT'D)

"Varför födes du med smärta, varför plågar du din moder, mänskobarn, när du skall skänka henne modersfröjden, fröjden över alla fröjder? Varför vaknar du till livet, varför hälsar du på ljuset, med ett skrik av ondska och av smärta? Varför ler du ej mot livet, mänskobarn, då livets gåva skall ju vara glädjen själv? Varför födas vi likt djuren, vi av gudastam och mänskoätt? Anden krävde dock en annan klädnad än den här av blod och smuts! Skall Guds avbild ömsa tänder ..." Klandre inte mästarn! Livets gåta har ännu ingen löst! "Och så börjar vandringsloppet över törne, tistel, stenar;

(MORE)

(FORTSÄTTER)

13 FORTSATT: (3)

AGNES (CONT'D)

går det någon gång på banad väg kallas den genast förbjuden; plockar du en blomma, strax får du veta att den ägs av en annan; stängs vägen av en åker och du måste fram, trampar du i andras gröda; andra trampa sen i din, för att göra skillnaden mindre! Varje glädje som du njuter bringar alla andra sorg, men din sorg gör ingen glädje, därför är det sorg på sorg! Så går färden till din död som tyvärr blir andras bröd!"

14 **VID ZOMEWHERE-AUTOMATEN**

Under det ovanstående talats har scenen åter förändrats.

AGNES
(till Påsdamen)

Har presidenten anlämt ännu?

PÅSDAMEN

Nej!

AGNES

Politikerna då?

PÅSDAMEN

Nej!

AGNES

Kalla dem då, genast, för automaten måste öppnas...

PÅSDAMEN

Är det så angeläget?

AGNES

Ja! Det finns en misstanke om att världsgåtans lösning skall ligga förvarad därinne! ... Kalla presidenten och representanterna för vår demokrati!

PÅSDAMEN visslar i en pipa.

AGNES (CONT'D)

Och glöm inte parkarbetaren, för annars blir det inget av!

Hamburgerkillen kommer in med bukett i handen som tidigare.

HAMBURGERKILLEN

Victoria!

(FORTSÄTTER)

14 FORTSATT:

PÅSDAMEN

Hon kommer strax!

HAMBURGERKILLEN

Det är bra! Taxin väntar, bordet är dukat, champagnen ligger på is ... Får jag omfamna er båda. Victoria!

VICTORIA

(utanför scen)

Jag är här!

HAMBURGERKILLEN

(börjar vandra)

Ok! Jag väntar.

Hamburgerkillen lagar vidare på soppan.

AGNES

Jag tycker att jag upplevt detta förr ...

DIKTAREN

Jag med.

HAMBURGERKILLEN

Kanske jag drömt det?

AGNES

Eller diktat det, kanske?

DIKTAREN

Eller diktat det.

AGNES

Då vet du vad dikt är.

HAMBURGERKILLEN

Då vet jag vad dröm är.

(FORTSÄTTER)

14 FORTSATT: (2)

DIKTAREN

Det känns som om vi stått någon annanstans och sagt
dessa ord förr.

AGNES

Då kan du snart räkna ut vad verklighet är!

DIKTAREN

Eller dröm!

HAMBURGERKILLEN

Eller dikt!

Presidenten in.

AGNES

Vad menar representanterna för vår demokrati?

PRESIDENTEN

Det är frågan om dörrn förstås!

PÅSDAMEN

Jag menar icke, utan jag tror ... credo ...

DIKTAREN

Jag anser ...

ÖVERLÄKAREN

Jag vet ...

PRESIDENTEN

Jag betvivlar, tills jag fått bevis och vittnen!

HAMBURGERKILLEN

Nu ska de gräla igen! ... Vad tror då först Teologen?

(FORTSÄTTER)

PÅSDAMEN

Jag tror att denna dörr icke får öppnas, emedan den döljer farliga sanningar om verkligheten...

DIKTAREN

Sanningen är aldrig farlig.

ÖVERLÄKAREN

Vad är sanning?

DIKTAREN

Vad är verklighet?

PRESIDENTEN

Det som kan bevisas med två vittnen.

PÅSDAMEN

Med två falska vittnen kan allting bevisas.

DIKTAREN

Sanning är vishet, och visheten, vetandet är filosofin själv ... Filosofin är vetenskapernas vetenskap, vetandets vetande, och alla andra vetenskaper är filosofins tjänare.

ÖVERLÄKAREN

Den enda vetenskapen är naturvetenskapen, filosofin är ingen vetenskap. Det är bara tomma spekulationer.

PÅSDAMEN

Bravo!

DIKTAREN

(till Teol.)

Du säger bravo! Vad är du för slag? Du är allt vetandes arvfiende, du är motsatsen mot vetenskap, du är okunnigheten och mörkret ...

(FORTSÄTTER)

ÖVERLÄKAREN

Bravo!

PÅSDAMEN

(Till överläkaren)

Du säger bravo, du, som inte ser längre än näsan räcker i förstoringsglasat, du som bara tror på dina bedrägliga sinnen, på ditt öga till exempel, som kan vara långsynt, kortsynt, blint, skumögt, vindögt, enögt, färgblint, rödblind, grönbliint ...

ÖVERLÄKAREN

Dumbom!

PÅSDAMEN

Åsna!

DIKTAREN

Om jag skulle välja mellan de där två, Teologin och Medicin, så valde jag - ingen!

PRESIDENTEN

Och skulle jag sitta domare över er andra tre, så fällde jag - er alla! ...

HAMBURGERKILLEN

Ni kan ju inte bli ense i någon enda punkt, och har aldrig kunnat det. - Till saken, åter! Vilka är Presidentens åsikter om denna dörr och dess öppnande?

PRESIDENTEN

Åsikter! Jag har inga åsikter. Jag är bara tillsatt av regeringen att se efter det ni inte bryter armar och ben av varandra. Åsikter? Nej, jag aktar mig, jag, för åsikter. Jag hade en gång några stycken, men de blev genast vederlagda; åsikter bli genast vederlagda - av motståndaren förstås! ...

(FORTSÄTTER)

14 FORTSATT: (5)

HAMBURGERKILLEN

Kanske vi nu kan öppna dörren, även med risk att den döljer farliga sanningar?

PÅSDAMEN

Jag är sanningen och livet ...

DIKTAREN

Jag är det kritiska tänkandet ...

ÖVERLÄKAREN

Jag är det exakta vetandet ...

PRESIDENTEN

Jag betvivlar! Ogiltligt!

De brasa ihop.

HAMBURGERKILLEN

Ta det lungt, för fan!

AGNES

Representanter... skäms!

Paus.

PÅSDAMEN

Hon hånar oss!

ÖVERLÄKAREN

Hr. President! Hon har bett oss skämmas, det är skymf, och hon har kallat oss i försmädlig, ironisk ton!

AGNES

stackars satar!

(FORTSÄTTER)

MOBBEN

1. Hon förolämpar vår demokratiska konstitution! 2. Revolutionär! 3. Nej, terrorist! 4. Det här är egenmäktigt befarande. Visitera henne! 5. En självmordsbombare. Häxa! 6. Hr. President, beivra förseelsen!

Parkarbetaren får äntligen upp automaten.

PRESIDENTEN

Vad fanns i den?

PARKARBETAREN

Jag kan inte se någonting.

PRESIDENTEN

Hon kan inte se någonting, nej, det tror jag det! ... Representanter! Vad doldes i automaten?

MOBBEN

1. Se nu lyfter den gyllen måsen från taket! 2. Den cirkulerar ovanför! 3. Det liknar ingen mås. 4. Det är en gam, en gam! 5. En gyllene gam!

PÅSDAMEN

Intet! Det är världsgåtans lösning ... Av intet skapade Gud i begynnelsen himmel och jord.

DIKTAREN

Det här är bedrägeri!

ÖVERLÄKAREN

Man har bedragit oss!

HAMBURGERKILLEN

Vem har bedragit er?

(FORTSÄTTER)

14 FORTSATT: (7)

ÖVERLÄKAREN

Agnes!

PRESIDENTEN

Vill Agnes vara god och säga oss vad hon menat med att öppna automaten?

AGNES

Förstår ni inte!

ÖVERLÄKAREN

Där är ju ingenting där inne.

AGNES

Du sade't. - Men du förstod det inte!

DIKTAREN

Det är strunt vad hon säger.

MOBBEN

Struntprat!

AGNES

Det är synd om människorna.

DIKTAREN

Menar du allvar?

AGNES

Alltid allvar.

MOBBEN

Hon svarar inte!

PRESIDENTEN

Slå henne då!

(FORTSÄTTER)

14 FORTSATT: (8)

AGNES

Jag har svarat.

PRESIDENTEN

Hör, hon svarar.

MOBBEN

Slå henne! Hon svarar.

HAMBURGERKILLEN

Vilken jävla soppa!

AGNES

Antingen hon svarar, eller inte svarar; slå henne!

PRESIDENTEN

Gå profitsökerska! Annars...

AGNES

Profit? - Annars? Annars vad?

PRESIDENTEN

Annars blir du stenad.

DIKTAREN

Eller bränd på bål.

PÅSDAMEN

Eller korsfäst.

Agnes går undan och pratar med Hamburgerkillen.

AGNES

Vad menar han med "profit"? ...

(FORTSÄTTER)

HAMBURGERKILLEN

Troligen ingenting. Det är sådant vi kallar prat. Han pratade.

AGNES

Men han kränkte mig djupast med det!

HAMBURGERKILLEN

Därför sa han väl det också ... Sådana är människorna.

AGNES

Jag har sett vad jag behöver se. I denna värld förstår människorna inte att uppskatta de gåvor de fått utan länktar bara girigt efter sånt de inte har.

Agnes gör ansats att lämna dem.

ÖVERLÄKAREN

(fram, tar Dottern i armen)

Har du glömt dina plikter?

AGNES

Å, Gud, nej! Men jag har högre plikter.

ÖVERLÄKAREN

Och dina barn?

AGNES

Mina barn! Vad mer?

ÖVERLÄKAREN

Dina barn ropar efter dig.

AGNES

Mina barn! Jag är jordbunden! ... Och denna plåga i mitt bröst, denna ångest ... vad är det?

(FORTSÄTTER)

ÖVERLÄKAREN

Vet du inte?

AGNES

Nej!

ÖVERLÄKAREN

Det är samvetskvalen.

AGNES

Är det samvetskvalen?

ÖVERLÄKAREN

Ja! Och de infinna sig efter varje försummad plikt, efter varje nöje, även det oskyldigaste, om det nu finns oskyldiga nöjen, vilket är tvivelaktigt; och efter varje lidande man tillfogat sin nästa.

AGNES

Och det givs ingen bot?

ÖVERLÄKAREN

Jo, men bara en! Det är att genast uppfylla plikten.

AGNES

Du ser ut som en dämon, när du nämner ordet plikt! - Men när man som jag har två plikter att fylla?

ÖVERLÄKAREN

Så fyller man först den ena, sen den andra!

AGNES

Den högsta först ... därför, se efter mina barn, du, så skall jag fylla min plikt ...

(FORTSÄTTER)

ÖVERLÄKAREN

Dina barn lider av saknaden ... kan du veta att två oskyldiga människor lider för dig?

AGNES

Nu fick jag ofrid i min själ ... den gick i tu och det sliter åt två håll!

ÖVERLÄKAREN

Det är livets små disharmonier, ser du!

AGNES

Å, vad det sliter!

DIKTAREN

Anar du vad jag spritt sorg och förödelse genom uppfyllandet av min kallelse, märk kallelse, som är den högsta plikten. Skulle du vilja ta mig i handen!

AGNES

Hur så?

DIKTAREN

Människorna kallade mig egoist, avskum, det hjälper icke att mitt samvete säger: du har gjort rätt, för i nästa stund säger samvetet: du har gjort orätt! Sådant är livet.

AGNES

Följ mig ut i ödemarken!

ÖVERLÄKAREN

Dina barn!

AGNES

*(antyder alla
närvarande)
(MORE)*

(FORTSÄTTER)

14 FORTSATT: (12)

AGNES (CONT'D)

Här är mina barn! En och en är de snälla, men bara de råka ihop, så kivas de och gör varandra illa. Farväl!

15 **I SKOGEN VID BÅLET**

En stor brasa. En avskedsritual.

AGNES målad över kroppen som i första scenen med Diktaren och Hamburgerkillen.

Vi bjuder alla på soppan.

AGNES

Stunden är inte avlägsen ... Det ni kallar att dö och som ni fruktar.

DIKTAREN

Fruktan för det okända.

AGNES

Som du känner.

DIKTAREN

känner?

HAMBURGERKILLEN

Alla har förmågan att känna. Känslan kommer som en våg och genomsyrar din kropp. Vågorna av känslor ur ett ousinligt hav. Att känna är att se bilderna för sitt inre öga som beskriver känslan utan att döma. En övertygelse, en insikt, en dröm eller halucination - du kan kalla det som du vill.

AGNES

Varifrån härstammar dessa bilder? Varför tror ni inte era siare?

DIKTAREN

Kassandra dömd att misstros trots sin klarsyn.

(FORTSÄTTER)

15 FORTSATT:

AGNES

Har du alltid tvivlat?

DIKTAREN

Nej! Jag har haft vissheten många gånger; men efter en tid gick den sin väg, som en dröm när man vaknar!

AGNES

Det är inte lätt att vara människa!

DIKTAREN

Du inser och erkänner det? ...

AGNES

Ja!

Hamburgerkillen ger Agnes en skål med soppa.

Hamburgerkillen övveräcker även en skål åt Diktaren men han avböjer och visar att han har en tobak på gång.

DIKTAREN

Säger du mig vad du förstått?

AGNES

Ja! Men till vad gagn? Du betvivlar ju till och med dina egna upplevelser!

DIKTAREN

Dig tror jag, för jag vet vem du är!

AGNES

Världen, livet och människorna är endast ett fantom, en drömbild, en flyktig process. En process som stagnerar och falnar eller en som flamlar upp och brinner ut. Balansen är svår att uppnå men det är den vi borde sträva efter.

(FORTSÄTTER)

HAMBURGERKILLEN

Min dröm!

AGNES

En sanndröm! Förstår du vad en lycklig människa är?

DIKTAREN

Lyckliga människor - motsägelse i tes.

AGNES

Elak, alltid elak och cynisk, men det är ni alla! ...

DIKTAREN

Hur kan man vara annat?

AGNES

Varför allt detta missnöje, när lyckan är så uppenbart enkel? Att vara lycklig är att vara trygg. En trygg människa känner sig välkommen och upptagen i en samvaro, känner sig delaktig, känner empati för sin nästa. En trygg människa vill dela sitt bröd med sin nästa så att ingen far illa. En trygg människa vågar resa sig och ta ansvar för sina handlingar även om majoriteten vill annat. En trygg människa känner styrkan i sin vilja. En trygg människa kan förena viljan för det hon vill ha med det hon behöver. En trygg människa vågar tala och ser att det gör omvärlden gott. En trygg människa inser att det hon möter är det liv hon valt. En trygg människa skräms inte av tanken på att det inte finns någon egentlig större plan - med någonting. En trygg människa känner sig omfamnad och vaggad trygg av allting levande och varande runt omkring henne.

DIKTAREN

Detta säger du lugnt som om inte lidande fanns för dig!

(FORTSÄTTER)

AGNES

Inte? Se mig i ögonen!

DIKTAREN

Jag står inte ut med din blick... Säg dock, innan du går: vad led du mest av, härnere?

AGNES

Av - att vara till. att känna min syn försvagad av ett öga, min hörsel förslöad av ett öra, och min tanke, min luftiga ljusa tanke bunden i fettslyngors labyrinter. Denna begränsande smärtsamma plasma.

HAMBURGERKILLEN

Bålet är redan smyckat till offringen... Är du säker på att du vill gå igenom ritualen? Den är oåterkallelig. Du ser aldrig mer dina barn, din familj (*paus*) vi kommer aldrig mer att träffas...

AGNES

Vårt avsked förestår och slutet nalkas; farväl du mänskobarn, du skald, du drömmare som bäst förstår att leva; på vingar svävande utöver jorden, du dyker ner ibland i mullen för att den snudda vid, ej fastna! Nu när jag går...i avskedsstunden när man skall skiljas från en vän, en plats, hur stiger icke saknaden av det man älskat, och ångern över det man brutit ... O, nu jag känner hela varat's smärta, så är det då att vara människa ... Man saknar även det man ej värderat man ångrar även det man icke brutit ... Man vill gå bort, och man vill stanna ... Så rivs hjärtats hälfter var åt sitt håll, och känslan slits som mellan hästar av motsats, obeslutsamhet... Farväl! Säg dina syskon att jag minns dem dit jag går. Farväl!

Hon brinner ut på bålet.